



**แนวทางการพัฒนางานดูแลนักศึกษาพิการเรียนร่วมในระดับอุดมศึกษา:  
กรณีศึกษานักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็นหลักสูตรภาษาอังกฤษ**

**จิราพร ภราดรนิววัฒน์**

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80161

jjjiraporn@gmail.com

**บทคัดย่อ**

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 กล่าวว่า คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และกล่าวว่า คนพิการมีสิทธิเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของบุคคลนั้น และด้วยสาเหตุดังกล่าวนี้ สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งในประเทศไทย จึงได้เปิดรับนักศึกษาตาพิการเข้ามาเรียนในหลักสูตร รวมถึงมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งเปิดรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็นเข้ามาเรียนเมื่อปีการศึกษา 2555

ในช่วงแรกของการริเริ่มพัฒนางานดูแลนักศึกษาพิการเรียนร่วม มหาวิทยาลัยได้เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้ามาอยู่ของนักศึกษา ทั้งในด้านที่อยู่อาศัย ด้านการเรียน รวมถึงอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่กระนั้นก็ตาม ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ชีวิตและการปรับตัวของนักศึกษาพิการเมื่อใช้ชีวิตในสถาบันการศึกษายังไม่เป็นที่เข้าใจมากนัก ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ใช้ในการพัฒนางานดูแลนักศึกษาพิการเรียนร่วมในมหาวิทยาลัยต่อไป

บทความนี้เขียนขึ้นเพื่อรายงานผลการศึกษาในลักษณะกรณีศึกษานักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็นหลักสูตรภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์จำนวน 1 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการและหาแนวทางในการพัฒนางานดูแลนักศึกษาพิการเรียนร่วมในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

**คำสำคัญ:** นักศึกษาตาพิการ นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็น นักศึกษาพิการเรียนร่วม



---

Developing a Support Service for Inclusive Education in Higher Education Level:  
A Case Study of an English Major Student with Visual Impairment

Jiraporn Paranuwat

*School of Liberal Arts, Walailak University, Thasala, Nakhon Si Thammarat 80161, Thailand*

jjjiraporn@gmail.com

### Abstract

Education Provision for Persons with Disabilities Act B.E. 2551 (2008) is proclaimed that a person with disability shall have the rights to receive education without costs at birth or upon discovery of the disability until the end of his life as well as to receive technology, facilities, media, services, and other educational assistances. The Act also expresses that a person with disability has the rights to choose educational services, establishment of education, systems and styles of education that are congruent with his skills, interests, and aptitudes. Because of these, many universities in Thailand accept students with visual impairment to study in their programs. Walailak University also obtained a blind student to study for the first time in Academic Year 2012.

At the beginning of developing a support service for inclusive education, Walailak University prepared to get ready to support the student's life in the campus by arranging a residence, learning tools, and other supportive equipment. Indeed, many people do not understand life and living adjustment of a blind student on campus. In fact, this information will be useful for developing a support service for inclusive education in higher education level.

This article was written to report the findings from a case study of an English major student with visual impairment who studied in an English program, Walailak University. The objectives were to investigate the students' needs and to find out ways to develop a support service for inclusive education at Walailak University.

**Keywords:** Blind student, Student with visual impairment, Inclusive education



## บทนำ

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้กล่าวว่า คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และกล่าวว่า คนพิการมีสิทธิเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของบุคคลนั้น และได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2551)

จากสิทธิทางการศึกษาดังกล่าว คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการจึงได้วางระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา คือ การให้สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนิสิตนักศึกษาพิการแต่ละบุคคล รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยนิสิตนักศึกษาพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2554)

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เปิดรับนักศึกษาเข้าเรียนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2541 และได้รับนักศึกษาพิการที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นเข้ามาเรียนร่วมกับนักศึกษาทั่วไปเป็นครั้งแรกในปีการศึกษา 2555 โดยนักศึกษาเข้าเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ในระยะเริ่มต้นของการรับนักศึกษาเข้ามาเรียน มหาวิทยาลัยได้เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักศึกษาทั้งความพร้อมในด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน และจากแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการที่จัดทำโดยคณะกรรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยอาจจะจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาพิการ เรียกว่าศูนย์บริการนักศึกษาพิการ เรียนร่วมระดับอุดมศึกษา (Disabilities Support Services: DSS) พร้อมทั้งจัดสรรบุคลากรปฏิบัติที่มีทักษะพื้นฐานในการบริการสนับสนุนคนพิการ เพื่อตอบสนองกฎหมายและนโยบายด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการเรียนร่วมในระดับอุดมศึกษาตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

ด้วยสาเหตุดังที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยสัมภาษณ์นักศึกษาพิการที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นหลักสูตรภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์และส่งเสริมความเข้าใจเพื่อพัฒนางานดูแลนักศึกษาพิการเรียนร่วมในระดับอุดมศึกษา

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความต้องการด้านการสนับสนุนการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันภายในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนางานดูแลนักศึกษาพิการเรียนร่วมในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

## ระเบียบวิธีวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยผู้วิจัยได้ออกแบบชุดคำถามขึ้น 1 ชุดคำถาม และมีการสัมภาษณ์คำถามเพิ่มเติมในประเด็นที่ผู้สัมภาษณ์มีความสนใจเกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์



ผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นนักศึกษาพิการที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรภาษาอังกฤษ ระยะเวลาในการสัมภาษณ์โดยประมาณคือ 1 ชั่วโมง 50 นาที ชุดคำถามประกอบด้วยคำถามดังต่อไปนี้

- 1) ประวัติของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น
- 2) เพราะเหตุใดจึงเลือกเรียนสาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- 3) มีวิธีการเรียนภาษาอังกฤษอย่างไร และใช้เครื่องมืออะไรบ้างในการเรียนภาษาอังกฤษ
- 4) นักศึกษามีความต้องการใดบ้างในการสนับสนุนด้านการเรียนและการใช้ชีวิต

## ผลการวิจัย

- 1) ประวัติของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น

นักศึกษามีพี่น้องจำนวน 3 คน มาจากจังหวัดนครราชสีมา เริ่มเข้าเรียนในระบบการศึกษาตั้งแต่อายุ 5 ขวบที่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้ จ.สุราษฎร์ธานี ใน ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในช่วงชั้นอนุบาลได้ฝึกการใช้ slate และ stylus ฝึกใช้ลูกคิดในวิชาคณิตศาสตร์ เมื่อขึ้นชั้นประถมศึกษาได้ฝึกทักษะการช่วยเหลือตัวเองในรายวิชา Orientation & Mobility ซึ่งฝึกทักษะการเคลื่อนไหว ใช้ไม้เท้าเดินทาง จับพนักเก้าอี้เมื่อกำลังจะนั่ง เดินทางกับผู้นำทาง วางสิ่งของในลักษณะเข็มนาฬิกา ขณะนั้นเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6-7 คน นอกจากนั้นนักศึกษายังได้ฝึกฝนการใช้เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ ฝึกใช้แป้นพิมพ์ติดสำหรับคอมพิวเตอร์ทั่วไป ฝึกใช้โปรแกรมตาทิพย์ซึ่งเป็นโปรแกรมอ่านออกเสียงบนหน้าจอภาษาไทยในระหว่างที่เรียนด้วย

เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักศึกษาได้ย้ายไปเรียนที่โรงเรียนนิคมสร้างตนเองกับเพื่อนจากโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้จำนวน 5 คน มีครูเสริมวิชาการดูแล ทำหน้าที่ผลิตสื่อการสอนที่เป็นภาษาเบรลล์โดยพิมพ์จากไฟล์ทั่วไปเป็นอักษรเบรลล์ลงในกระดาษ รวมถึงช่วยเหลือนักศึกษาในการเขียนการบ้านจากภาษาเบรลล์เป็นภาษาไทยเพื่อส่งอาจารย์ประจำวิชา ในห้องนี้นักศึกษาสามารถรวมตัวกันในคาบเรียนที่นักศึกษาว่าง และเมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงย้ายมาเรียนที่โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดโครงการเรียนร่วมดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในระหว่างที่เรียนที่โรงเรียนทั้งสองแห่งนี้ นักศึกษายังคงเดินทางไปกลับโดยพักอาศัยอยู่ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เช่นเดิม โดยมีรถรับส่งในการเดินทางไปโรงเรียน ในระหว่างนี้นักศึกษาประสบปัญหาด้านการปรับตัวเนื่องจากได้เรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนที่ไม่ค่อยใส่ใจในการเรียนมากนักและไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือ ทำให้นักศึกษาไม่อยากไปเรียน แกล้งป่วย ไม่ส่งงาน ส่งผลให้ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาลดลง นักศึกษาปรับแก้ไขพฤติกรรมของตนเองได้เมื่อเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีความคิดว่าในเมื่อไม่มีใครช่วยนักศึกษาต้องช่วยเหลือตนเอง

นักศึกษากล่าวว่ามีผู้ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือนักศึกษาในการทำบ้าน อุปกรณ์การเรียนในกระเป๋าของนักศึกษาประกอบด้วย Slate และ Stylus เป็นหลัก ยังไม่ค่อยได้ใช้คอมพิวเตอร์มากนัก ภายในโรงเรียนจะมีห้องสื่อไว้สำหรับเก็บกระดานกราฟ ซึ่งใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ ในช่วงเวลาสอบหากอาจารย์ประจำวิชาให้ข้อสอบมาผลิตเป็นภาษาเบรลล์ นักศึกษาจะมีความสะดวกในการทำข้อสอบมากกว่า แต่หากอาจารย์ประจำวิชาไม่ให้ข้อสอบมา นักศึกษาก็จะสอบโดยมีผู้ทำหน้าที่อ่านข้อสอบให้นักศึกษาฟัง

ในช่วงเวลาที่เรียนชั้นมัธยมศึกษา นักศึกษาได้มีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อทำรายงาน แต่ยังไม่ค่อยพิมพ์ได้ไม่ค่อยคล่องแคล่วมากนัก ด้วยความมุ่งมั่นและพยายามจึงหมั่นเข้าห้องสมุดที่โรงเรียนสอนคนตาบอด เลือกรหัสสื่อวรรณกรรมภาษาไทยที่เป็นอักษรเบรลล์มาอ่านและฝึกการใช้แป้นพิมพ์คอมพิวเตอร์ด้วยตนเองครั้งละ 4-5 ชั่วโมง นักศึกษายังมีโอกาสได้เรียนโปรแกรมตัดต่อเสียง ทำโฆษณา เรียนปุ่มลัดต่าง ๆ (Access keys) ในการใช้งาน Internet โดยใช้โปรแกรมตาทิพย์ (PPA Tatip) ซึ่งเป็นโปรแกรมใช้ในการอ่านออกเสียงบนหน้าจอเป็นภาษาไทย และโปรแกรม JAWS for



Windows ซึ่งเป็นโปรแกรมอ่านออกเสียงบนหน้าจอสำหรับ Windows (มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์, 2559) ในเวลาที่เรียนนักศึกษาจะถือหนังสือเบรลล์เข้าไปเรียน ในระยะหลังของการทำงานเนื่องจากการรอการช่วยเหลือเกี่ยวกับการบ้านใช้เวลาค่อนข้างนาน นักศึกษาจึงเลือกใช้วิธีการฝึกฝนใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานส่งอาจารย์มากขึ้น โดยพิมพ์งานในคอมพิวเตอร์แล้วแปะลงในสมุดเพื่อส่งงานอาจารย์ ในขณะที่นั้นนักศึกษายังไม่รู้จักวิธีการขอไฟล์เอกสารจากอาจารย์ผู้สอนเพื่อทำการบ้านส่ง

## 2) เพราะเหตุใดจึงเลือกเรียนสาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

นักศึกษาทำคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษได้ดีมาโดยตลอด ความชอบเริ่มมาจากการที่มีฝรั่งมาทำกิจกรรมที่โรงเรียนตนเองได้ขอเบอร์โทรและโทรคุยกับฝรั่ง นักศึกษามีความรู้สึกว่าชอบวิชาภาษาอังกฤษและได้รับแรงบันดาลใจในการเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ในตอนแรกนักศึกษาไม่ได้คิดมาก่อนว่า ตนเองจะเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีความคิดว่าอยากเรียนในสถานที่ที่ไม่มีกรรวมกลุ่มเฉพาะนักศึกษาตาพิการ เพราะรู้สึกว่าถูกแยกออกมาและไม่ค่อยได้รับความช่วยเหลือ นักศึกษาและคนอื่น ๆ ถูกคาดหวังให้ไปเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับการตีวงในช่วงปิดเทอมและเดินทางไปสอบที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในโครงการนักศึกษาพิการ (กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559) และนักศึกษาสอบเข้าได้เป็นลำดับที่ 3

ในขณะที่นักศึกษาสอบเข้าได้นักศึกษามีความคิดว่า ไม่อยากรวมกลุ่มกับนักศึกษาพิการในลักษณะที่เป็นอยู่ นี้ ได้มีโอกาสสอบถามและพูดคุยกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ท่านหนึ่งที่พบกันในช่วงที่อาจารย์มาทำกิจกรรมที่โรงเรียน และจากความช่วยเหลือของอาจารย์ท่านนั้น ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสมาสอบเข้าเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และสามารถสอบผ่าน

## 3) มีวิธีการเรียนภาษาอังกฤษอย่างไร และใช้เครื่องมืออะไรบ้างในการเรียนภาษาอังกฤษ

นักศึกษามีความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับการอ่านวรรณกรรมและวรรณกรรมแปลที่เป็นภาษาไทย ในชั้นมัธยมต้นนักศึกษาไม่ได้สนใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากนัก ให้ความสนใจภาษาอังกฤษอย่างจริงจังในชั้นมัธยมปลาย และพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษจากห้องเรียนเป็นหลัก ทักษะภาษาอังกฤษที่นักศึกษาอ่อนที่สุดคือ ทักษะในการอ่าน

เมื่อกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการเรียนภาษาอังกฤษในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นักศึกษากล่าวว่า การเรียนภาษาอังกฤษในห้องเรียนไม่ใช่เรื่องยาก ไม่เหมือนกับวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่มีสมการและการทดลองที่หลายครั้ง นักศึกษาไม่สามารถเข้าใจได้ วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่เมื่ออธิบายกับเด็กปกติอย่างไร นักศึกษาตาพิการก็จะเข้าใจแบบนั้น อาจจะมีบ้างในบางครั้งที่อาจารย์พูดภาษาอังกฤษและเขียนคำศัพท์บนกระดานโดยที่ไม่ได้สะกด แต่ปัญหาดังกล่าวนักศึกษาแก้ไขโดยการถามคนที่นั่งข้าง ๆ ว่าคำดังกล่าวสะกดอย่างไร หากไม่ได้ถามนักศึกษาก็จะจดแบบผิด ๆ ถูก ๆ เอาไว้ก่อนแล้วไปค้นคำตอบเอาในภายหลังจาก google สำหรับการฝึกฝนภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน นักศึกษาเลือกใช้วิธีการอ่านหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ออนไลน์ เพื่อช่วยเหลือตนเองในการซึมซับคำศัพท์เข้ามาในสมอง นักศึกษาเคยใช้วิธีการจดคำศัพท์และคำแปล แต่รู้สึกว่าเป็นคนที่ไม่ชอบท่องศัพท์ เวลาท่องแล้วนำมาใช้ไม่ได้ เลยเกิดความรู้สึกว่าไม่รู้จะท่องไปทำไม นอกจากนี้ การเข้าถึงสื่อภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบันเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย นักศึกษามีโทรศัพท์มือถือ i-phone ซึ่งมี podcast และ TED ให้นักศึกษาโหลดมาฟังได้ง่าย ก่อนนอนนักศึกษาก็จะเปิด podcast ที่ฟังไว้ นักศึกษากล่าวว่าตนเองไม่ค่อยได้ฝึกทักษะการพูดและเขียนด้วยตนเองเท่าใดนัก แต่ได้รับการฝึกฝนในห้องเรียนมากกว่า นักศึกษาได้ฝึกทักษะการพูดจากวิชา Public speaking ที่สอนว่าเวลาพูดควรมีการคิดประเด็นหัวข้อที่จะพูดไว้ในสมองแทนที่จะเป็นการท่องบทที่เตรียมมา ส่วนการเขียนนักศึกษาก็ได้เรียนรู้มาจากการที่อาจารย์แก้ไขงานอย่างละเอียดและคืนงานกลับมาให้นักศึกษาดู นอกจากนั้นวิชาคำศัพท์ยังทำให้นักศึกษาได้ฝึกใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษและศึกษาตัวอย่างประโยคภาษาอังกฤษอีกด้วย



การฝึกภาษาอังกฤษของนักศึกษาจะฝึกผ่านคอมพิวเตอร์และมือถือเป็นหลัก สำหรับทักษะการอ่านนักศึกษาพบว่าการอ่านเอกสารที่เป็นภาษาเบรลล์จะทำให้นักศึกษาอ่านเนื้อหาได้สะดวกกว่าการอ่านเอกสารผ่านโปรแกรม JAWS for Windows หรือโปรแกรมตาทิพย์ ซึ่งทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการอ่านตารางและไม่สามารถอ่านแบบกวาดสายตาหรืออ่านแบบรีบ ๆ ได้ หลายครั้งนักศึกษาไม่มีเอกสารที่เป็นอักษรเบรลล์ไว้สำหรับอ่าน จึงทำให้นักศึกษาเกิดความเคยชินในการอ่านเอกสารผ่านโปรแกรมอ่านออกเสียงบนหน้าจอ และอ่านได้รวดเร็วมากขึ้น

#### 4) นักศึกษามีความต้องการใตบ้างในการสนับสนุนด้านการเรียนและการใช้ชีวิต

นักศึกษากล่าวว่าต้องการหนังสือเบรลล์ เนื่องจากทำให้นักศึกษาอ่านหนังสือได้รวดเร็วกว่าการอ่านผ่านโปรแกรมตาทิพย์ นักศึกษาต้องการช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุด เช่น เรื่องการเดินทาง นักศึกษากล่าวว่ามหาวิทยาลัยได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ เครื่องพิมพ์ดีดอักษรเบรลล์ เก้าอี้สำนักงาน เครื่องแสดงผลอักษรเบรลล์ (Braille Display) ไว้ที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา แต่เนื่องจากข้อจำกัดในด้านการเดินทางจึงทำให้นักศึกษาไม่ได้มีโอกาสเข้าไปใช้ อย่างไรก็ตามทางศูนย์บรรณสารฯ ได้อนุญาตให้นักศึกษายืมอุปกรณ์เหล่านี้มาใช้ส่วนตัวที่หอพักได้ เมื่อสอบถามถึงความจำเป็นของการมีห้องกลางหรือส่วนกลางสำหรับดูแลนักศึกษา นักศึกษาคิดว่ามีความจำเป็น โดยเฉพาะความจำเป็นเกี่ยวกับการทำสื่อให้เป็นระบบ เนื่องจากขณะนี้อาจารย์ส่วนใหญ่จัดทำเอกสารเพื่อเตรียมการสอนให้กับนักศึกษาเอง โดยมีจำนวนน้อยคนที่รู้ว่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มีเครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ แต่ข้อดีของการไม่มีส่วนกลางในมุมมองของนักศึกษาคือ นักศึกษาสามารถพูดคุยกับอาจารย์ได้อย่างใกล้ชิด

### อภิปรายผล

#### ความต้องการด้านการสนับสนุนการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันภายในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น

จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่านักศึกษามีความต้องการสนับสนุนด้านหนังสือเบรลล์ที่ใช้ในการอ่านเนื่องจากการอ่านหนังสือผ่านอักษรเบรลล์ทำให้การอ่านมีความสะดวกมากกว่าการอ่านหนังสือผ่านโปรแกรมอ่านออกเสียงบนหน้าจอ นักศึกษาสามารถอ่านอักษรเบรลล์ผ่านการสัมผัสโดยนิ้วมือในลักษณะคล้ายกับการอ่านแบบกวาดสายตาได้ ต่างจากการอ่านผ่านโปรแกรมอ่านออกเสียงบนหน้าจอที่นักศึกษาอาศัยการฟังและอ่านได้ที่ละบรรทัด

มหาวิทยาลัยได้เตรียมความพร้อมในหลาย ๆ ด้านให้กับนักศึกษา ทั้งในด้านที่อยู่อาศัย อุปกรณ์อำนวยความสะดวก และอุปกรณ์สนับสนุนต่าง ๆ โดยมีศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาทำหน้าที่ผลิตสื่อการสอนให้กับนักศึกษา สิ่งที่มหาวิทยาลัยทำพบว่า ได้ผลที่ดีและสามารถช่วยเหลือสนับสนุนนักศึกษาด้านการเรียนได้มาก แต่สาเหตุที่นักศึกษาขาดเอกสารอักษรเบรลล์สำหรับอ่าน อาจมีสาเหตุมาจากระยะเวลาเตรียมการเรียนการสอนที่สั้นส่งผลให้ผู้สอนไม่สามารถเตรียมเอกสารเพื่อผลิตเอกสารที่เป็นอักษรเบรลล์ให้กับนักศึกษาได้ทันเวลา หรือกระทั่งข้อสอบที่หลาย ๆ ครั้งก็ไม่สามารถเตรียมไฟล์เอกสารข้อสอบเพื่อนำไปผลิตเป็นข้อสอบอักษรเบรลล์ได้ทันเวลา

นอกจากนี้ความสะดวกในการเดินทางเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักศึกษาต้องการความช่วยเหลือ การเรียนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาแตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาในแง่ของการเดินทาง เนื่องจากในระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาสามารถเดินทางระหว่างอาคารเรียนและเดินทางไปห้องเรียนด้วยตนเองได้ มีรถรับส่งระหว่างที่พักและสถานที่เรียนต่างจากการใช้ชีวิตในระดับมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาไม่มีรถรับส่งระหว่างสถานที่เรียนและห้องพัก ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในด้านการเดินทางในมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่ แม้กระทั่งการเดินทางไปศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่ที่จัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับนักศึกษา ทั้งนี้จากการพูดคุยกับนักศึกษาพบว่า สาเหตุเกิดจากความไม่พร้อมในด้านการประสานงานกับฝ่ายดูแลด้านยานพาหนะของมหาวิทยาลัย



## แนวทางพัฒนางานดูแลนักศึกษาพิการเรียนร่วมในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

การพัฒนางานดูแลนักศึกษาพิการเรียนร่วมในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยเฉพาะงานดูแลนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น สามารถแบ่งเป็นแนวทางสำหรับ 2 ประเด็น คือ

ด้านการสนับสนุนเรื่องเอกสารประกอบการสอนที่เป็นอักษรเบรลล์ ควรให้เวลากับอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้ผู้สอนได้เตรียมการล่วงหน้า รวมถึงชี้แจงขั้นตอนเกี่ยวกับกระบวนการผลิตเอกสารประกอบการเรียนการสอนเป็นอักษรเบรลล์ให้อาจารย์ผู้สอนทราบ เพื่อที่อาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ที่ผลิตเอกสารจะได้เตรียมแผนการรองรับการผลิตเอกสารประกอบการสอนได้พอดีกับเวลาการใช้งาน จากการพูดคุยกับนักศึกษาพบว่า ในบางสถาบันการศึกษาที่มีการผลิตสื่อการสอนภาษาเบรลล์ให้กับนักศึกษา ก็ยังพบปัญหาว่า บ่อยครั้งที่การผลิตสื่อเอกสารดังกล่าวไม่สามารถทำได้ทันกับเวลาการใช้งานของนักศึกษา

ในกรณีดังกล่าวที่หน่วยงานประสบปัญหาไม่สามารถผลิตสื่อเอกสารภาษาเบรลล์ได้ทันกับเวลาการใช้งานของนักศึกษา ปัญหาเหล่านี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อนักศึกษามากนัก หากนักศึกษามีความสามารถและมีทักษะในการใช้งานโปรแกรมอ่านออกเสียงบนหน้าจอ ซึ่งทำให้นักศึกษาสามารถอ่านเอกสารประกอบการสอนจากไฟล์เอกสาร Microsoft Word ด้วยตนเองได้

ด้านการสนับสนุนในเรื่องการเดินทางภายในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา เนื่องจากระยะทางระหว่างสถานที่พักและอาคารเรียนของนักศึกษามีความห่างไกลกันมาก หากมหาวิทยาลัยมีการประสานงานจัดบริการรถรับส่งนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางสายตาก็จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาและทำให้นักศึกษามีความสุขในการใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น และเมื่อมีการจัดบริการรถรับส่งระหว่างสถานที่เรียนและสถานที่พักแล้ว ควรส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกการเดินทางภายในมหาวิทยาลัยซึ่งมีทางเชื่อมระหว่างอาคารเรียนรองรับอยู่แล้ว การฝึกการเดินทางดังกล่าวนี้อาจจะเรียนเชิญอาจารย์จากโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มาเป็นวิทยากรจัดการอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่ดูแลงานในด้านนี้

## บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากกรณีศึกษานักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเห็นหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อหาแนวทางในการพัฒนางานดูแลนักศึกษาพิการเรียนร่วมในระดับอุดมศึกษา พบว่า นักศึกษาได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากมหาวิทยาลัยในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงนักศึกษามีความพร้อมและได้รับการฝึกฝนในการช่วยเหลือตนเองในด้านการเรียนและการใช้ชีวิตมาตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนเมื่ออายุ 5 ขวบ มหาวิทยาลัยเพียงแต่ขาดการสนับสนุนบางประการที่นักศึกษาควรได้รับความช่วยเหลือ เช่น การเดินทางด้วยตัวเองของนักศึกษา การมีบริการรถรับส่ง และการมีสื่อประกอบการเรียนที่เป็นอักษรเบรลล์ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น นักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีในการฝึกฝนภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง เช่น การฝึกภาษาอังกฤษโดยการฟังคลิปเสียงหรือการฝึกอ่านค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหรือฝึกอ่านโดยใช้โปรแกรมอ่านออกเสียงบนหน้าจอตามความพยายามของนักศึกษาในการฝึกฝน

## บรรณานุกรม

- [1] กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2559). ศูนย์บริการนักศึกษาพิการ. สืบค้นวันที่ 9 กรกฎาคม 2559 จาก <http://sa.tu.ac.th/th/department/disabled-student-services.html>.
- [2] มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์. (2559). ตัวช่วยเหลือการเข้าถึงเว็บไซต์. สืบค้นวันที่ 7 กรกฎาคม 2559 จาก <http://www.blind.or.th/accessibility/helps>.



- 
- [3] สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษาเรื่อง สิทธิในการขอรับบริการสนับสนุนและความรับผิดชอบของนักศึกษาพิการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด. 2554.
- [4] สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2551.